

Znak pisma: DHM-VIII.054.2.2024

Warszawa, 24 czerwca 2024 r.

Pan
Szymon Hołownia
Marszałek Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej

Dotyczy: interpelacji nr 3192

Szanowny Panie Marszałku,

w odpowiedzi na Interpelację nr 3192, złożoną przez Posła na Sejm Rzeczypospolitej Polskiej, Pana Daniela Milewskiego, dotyczącej wsparcia polskich firm w zakresie udziału w przetargach organizacji międzynarodowych, przekazuję następujące informacje:

Od 2017 roku Ministerstwo Rozwoju i Technologii zachęca polskich przedsiębiorców do udziału w przetargach organizacji międzynarodowych, a od 2020 r. prowadzi aktywną kampanię informacyjną, mającą na celu rozszerzenie ich wiedzy o możliwościach współpracy z organizacjami międzynarodowymi i zwiększenie udziału firm polskich w ich zamówieniach publicznych. Kluczowym elementem są szkolenia na temat specyfiki zamówień wybranych organizacji międzynarodowych, poszukiwanie informacji o zamówieniach publicznych, wyborze organizacji, rejestracji na portalach przetargowych, kwestii związanych z przygotowaniem oferty, oceny zdolności uczestnictwa, wymogów formalnych, procesów postępowania oraz zasad rozliczeń. Nasze działania koncentrują się przede wszystkim na przybliżeniu specyfiki organizacji wchodzących w skład systemu Narodów Zjednoczonych, NATO, Grupy Banku Światowego, OECD, Międzynarodowego Czerwonego Krzyża, OBWE, banków inwestycyjnych i rozwojowych, a także współpracy z armią Stanów Zjednoczonych stacjonującą w Polsce i Europie. W celu maksymalizacji efektów informacyjnych wydarzenia takie odbywały się i odbywają w wielu miejscowościach w Polsce.

Do najważniejszych działań, które zostały zrealizowane od 2020 r., należały m.in.:

1. Szkolenia, konferencje, seminaria, webinaria i prezentacje zorganizowane samodzielnie przez MRiT lub we współpracy z partnerami zewnętrznymi, takimi jak organizacje przedsiębiorców, regionalne agencje rozwoju, urzędy marszałkowskie, specjalne strefy ekonomiczne, organizacje otoczenia biznesu, izby gospodarcze, związki i stowarzyszenia branżowe lub producenckie, wydarzenia targowe. Od 2020 r. zrealizowano blisko 70 takich wydarzeń, w których udział wzięło ok. 2.500 przedsiębiorców. Takie wydarzenia odbyły się (niektóre nawet kilkakrotnie), m.in. w: Krakowie, Gdańsku, Katowicach, Tychach, Toruniu, Bydgoszczy, Poznaniu, Lublinie, Gnieźnie, Starachowicach, Rzeszowie, Mielcu, Wysokiem Mazowieckiem, Warszawie, Olsztynie, Wrocławiu, Wałbrzychu, Szczecinie, Łodzi, Kielcach, Suwałkach, Pile, Gorzowie Wielkopolskim, a także on-line. Część wydarzeń odbywa się w ramach dwóch

programów szkoleniowych finansowanych przez MRiT: zamówienia ONZ i Banku Światowego oraz zamówienia armii USA stacjonującej w Polsce.

W ramach powyższych działań, MRiT dwukrotnie współorganizowało także panel dyskusyjny na temat zamówień publicznych organizacji międzynarodowych podczas Europejskiego Kongresu Gospodarczego w Katowicach (2022 i 2023 r.), uczestniczyło z prezentacjami podczas wydarzeń Polskiej Agencji Inwestycji i Handlu (np. w trakcie imprezy flagowej PAIH Expo), PARP, PFR oraz w trakcie tzw. branżowych akceleratorów przedsiębiorczości. W 2023 roku MRiT zorganizowało wydarzenie promocyjne NATO Polish Industry Day '23 skierowane do przedsiębiorców zainteresowanych współpracą z NATO. Wśród prelegentów obecni byli przedstawiciele najważniejszych agencji zakupowych NATO: NATO Communication and Information Agency (NCIA), NATO Support and Procurement Agency (NSPA) i Zakład Inwestycji Organizacji Traktatu Północnoatlantyckiego.

2. Uczestnictwo w targach, konferencjach i wystawach z punktem informacyjnym na temat możliwości biznesowych, wynikających z udziału w zamówieniach publicznych organizacji międzynarodowych. Nasza obecność miała miejsce m.in. podczas kolejnych edycji Międzynarodowego Salonu Przemysłu Obronnego (MSPO) w Kielcach, Warsaw Industry Week, Warsaw Build, Kongresu Ekspansywnych Eksporterów czy Konferencji poświęconej 20-leciu obecności Polski w Unii Europejskiej.
3. Na stronach Ministerstwa stworzono bazę informacji na temat zamówień publicznych organizacji międzynarodowych, gdzie publikowane są szczegółowe informacje na ten temat, linki do serwisów na temat zamówień publicznych organizacji międzynarodowych, a także wybrane informacje o poszczególnych przetargach. MRiT dysponuje obecnie najbardziej rozbudowaną stroną wśród administracji publicznej, poświęconą udziałowi w zamówieniach publicznych organizacji międzynarodowych: <https://www.gov.pl/web/rozwoj-technologie/miedzynarodowe-zamowienia-publiczne>.
4. Uruchomiono adres mailowy dla przedsiębiorców: mzp@mrit.gov.pl, pod którym mogą zadawać pytania dotyczące udziału w zamówieniach publicznych organizacji międzynarodowych. Informacje o nowościach w tej kwestii wysyłane są do organizacji przedsiębiorców i organizacji wsparcia biznesu.
5. Na zlecenie Ministerstwa wydano opracowanie „*Analiza branż polskiej gospodarki i rynków perspektywicznych z punktu widzenia możliwości realizacji zamówień organizacji międzynarodowych*”. Opracowanie obejmuje: analizę potencjału eksportowego polskich towarów i usług, analizę zapotrzebowania organizacji międzynarodowych na towary i usługi, analizę rynków najbardziej efektywnych dla realizacji projektów organizacji międzynarodowych przez polskie firmy, syntezę możliwości wynikających z porównania potencjału eksportowego polskich towarów i usług z potrzebami organizacji międzynarodowych.
6. W 2020 roku na zlecenie Ministerstwa powstał raport „*Jak ubiegać się o zamówienia publiczne organizacji międzynarodowych? 15 historii sukcesu polskich firm*” (<https://www.gov.pl/web/rozwoj-technologie/raport>), który przedstawia przedsiębiorcom korzyści płynące ze współpracy z organizacjami międzynarodowymi, poparte przykładami sukcesów. Natomiast w 2024 r. ukazał się nowy, także wykonany na zlecenie Ministerstwa raport, pt. „*Doświadczenia polskich firm w realizacji zamówień publicznych organizacji międzynarodowych – 25. Przypadków sukcesu!*” (<https://www.gov.pl/web/rozwoj-technologie/raport---25-historii-sukcesu-polskich-firm>).

7. Wydaliśmy także przewodnik „Zostań dostawcą wojsk amerykańskich stacjonujących w Polsce”, który bardzo dokładnie wyjaśnia procedury zamówień publicznych stosowanych przez armię amerykańską i krok po kroku opisuje sposób rejestracji firm w stosownych bazach danych, a także przybliżył informacje na temat najczęstszych kategorii towarów i usług zamawianych przez amerykańskie bazy wojskowe: <https://www.gov.pl/web/rozwoj-technologie/przewodnik-zostan-dostawca-armii-amerykanskiej-stacjonujacej-w-polsce>.
8. Wszystkie publikacje są do pobrania bezpłatnie ze stron MRiT i rozdawane są także w formie papierowej podczas szkoleń, prezentacji oraz konferencji i seminariów.
9. W celu rozszerzenia promocji możliwości biznesowych stwarzanych przez zamówienia organizacji międzynarodowych, MRiT przygotowało i opublikowało film animowany „Czas na podbój rynków zagranicznych”, który jest dostępny na stronie MRiT, w serwisie YouTube, LinkedIn i rozpowszechniany przez współpracujące z nami organizacje wsparcia biznesu.
10. Ministerstwo nawiązało współpracę z bazą danych *Kompass Public Tenders*, która generuje globalnie zbiorcze dane nt. przetargów międzynarodowych. Na stronie naszego Ministerstwa publikowane są systematycznie wybrane oferty międzynarodowych zamówień, które otrzymujemy od ww. firmy, np.: <https://www.gov.pl/web/rozwoj-technologie/aktualne-przetargi-ogloszone-przez-organizacje-miedzynarodowe>.
11. W maju 2022 r. w związku z sytuacją na Ukrainie została uruchomiona strona, na której publikowane są ogłoszenia o zamówieniach publicznych na rzecz Ukrainy ogłaszanych przez organizacje międzynarodowe i państwa wspierające Ukrainę <https://www.gov.pl/web/rozwoj-technologie/zamowienia-publiczne-na-rzecz-ukrainy>. W czerwcu 2022 r., w odpowiedzi na zapotrzebowanie przedsiębiorców, strona MRiT została rozszerzona o podstronę informującą o przetargach ogłaszanych przez ukraińskie instytucje publiczne a finansowane ze środków organizacji i banków międzynarodowych <https://www.gov.pl/web/rozwoj-technologie/zamowienia-publiczne-oglaszane-przez-instytucje-ukrainskie2>.

W oparciu o dotychczasowe badania, przeprowadzone w trakcie opracowywania raportu „Doświadczenia polskich firm w realizacji zamówień publicznych organizacji międzynarodowych – 25. Przypadków sukcesu!”, a także na podstawie raportu Polskiego Instytutu Ekonomicznego (PIE), pt. „Polska na rynku przetargów międzynarodowych ONZ” z 2023 r., do głównych barier, które utrudniają polskim firmom udział w przetargach organizacji międzynarodowych, należą:

1. postrzeganie rynku zamówień organizacji międzynarodowych w kontekście polskich przepisów o zamówieniach publicznych;
2. obawy przed skomplikowanymi procedurami, nieznaną procedurą przepisów a także brak wiary, że można odnieść sukces w tym segmencie rynku międzynarodowego;
3. chłonny polski rynek zamówień publicznych i działalność wyłącznie na rynku krajowym;
4. bariera językowa;
5. kwestie bariery psychologicznej, niedostatecznych kompetencji oraz zasobów organizacyjnych, rzeczowych i finansowych.

Udział w przetargach organizacji międzynarodowych może być wspierany finansowo przez szereg instrumentów będących w dyspozycji Korporacji Ubezpieczeń Kredytów Eksportowych Spółka Akcyjna (KUKE S.A.) i Banku Gospodarstwa Krajowego (BGK) - w ramach ogólnych programów wsparcia finansowego dla firm zainteresowanych współpracą międzynarodową.

Instrumenty finansowe obejmują, m.in.:

- gwarancje ubezpieczeniowe na każdym etapie realizacji kontraktu,
- gwarancje zapłaty należności,
- ubezpieczenia kredytu dostawcy skierowane do przedsiębiorców krajowych biorących udział w przetargach organizowanych przez podmioty lub organizacje międzynarodowe zobowiązane do stosowania zamówień publicznych (np. NATO, OECD, ONZ) lub bezpośrednio zawierających kontrakty eksportowe,
- ubezpieczenia kredytu dla nabywcy skierowane są do banków finansujących kontrakty wymagające finansowania zakupu dóbr i usług o charakterze inwestycyjnym,
- akredytywy (handel krajowy i zagraniczny) – nieodwołalne, pisemne zobowiązania banku importera do zapłaty za zaprezentowane przez eksportera i zgodne z warunkami akredytywy dokumenty.

Zgodnie z danymi opublikowanymi 13 lipca 2023 r. przez Organizację Narodów Zjednoczonych wraz z raportem statystycznym *2022 Annual Statistical Report on United Nations Procurement* (ASR – zał. 1) polskie firmy otrzymały w 2022 r. ze strony organizacji systemu Narodów Zjednoczonych zamówienia w wysokości 71,71 mln USD, co oznacza niemal 15-krotny wzrost w stosunku do poprzedniego roku (4,86 mln USD). Polska awansowała ze 158 na 70 miejsce na liście państw, w których zarejestrowani są dostawcy – tak bezprecedensowego wzrostu nie odnotowało żadne inne państwo europejskie. Dane za rok 2023 będą dostępne dopiero w połowie lipca 2024 r. Zarejestrowanych jako potencjalnych dostawców do ONZ było 1080 firm z Polski na koniec 2022 r., wobec 920 w 2021 r. i 480 w 2020 r.

W 2021 r. pierwsza polska firma wygrała przetarg jednej z organizacji systemu NZ o wartości przekraczającej 1 mln USD. W 2022 r. takich kontraktów było już 13 (spośród łącznej liczby 314 zrealizowanych w 2022 r.). Zamówienia o najwyższej łącznej wartości dotyczyły branży spożywczej, sprzętu medycznego, wyposażenia biur, zakupu sprzętu dla UNICEF oraz usług administracyjnych. Polskie firmy dostarczały również towary i usługi innego rodzaju, w tym oferując usługi transportowe, z zakresu obsługi finansów oraz systemów teleinformatycznych.

Do organizacji, które dokonały największych zakupów w Polsce należą: Światowy Program Żywnościowy (WFP - 30 mln USD), Fundusz NZ na rzecz Dzieci (UNICEF - 13,3 mln USD), Światowa Organizacja Zdrowia (WHO – 9,4 mln USD), Wysoki Komisarz NZ ds. uchodźców (UNHCR – 5,1 mln USD), Międzynarodowa Organizacja ds. Migracji (IOM – 4,6 mln USD), Program NZ ds. Rozwoju (UNDP – 1,7 mln USD) oraz Biuro NZ ds. Obsługi Projektów (UNOPS – 1 mln USD). Duża wartość polskich dostaw właśnie dla WFP i UNICEF oznacza, że byliśmy w stanie spełnić wymagające oczekiwania jakościowe ONZ i złożyć dobre oferty, zwłaszcza, że poziom wartościowy zamówień ONZ nie uległ zmianie, a zatem polskie oferty były mocno konkurencyjne.

W przypadku zamówień publicznych Banku Światowego, wartość kontraktów zrealizowanych przez polskie firmy w 2022 r. wyniosła 353,13 mln USD (42 kontrakty) wobec 222,5 mln USD w 2021 r. (32 kontrakty) i 98,3 mln USD w 2020 r. (11 kontraktów). Praktycznie wszystkie kontrakty dotyczyły projektów realizowanych na obszarze Europy Środkowo-Wschodniej i Azji Centralnej. W ciągu ostatnich 4 lat, polskie firmy zrealizowały

69% kontraktów na tym obszarze (Polska, Armenia, Ukraina – przed wojną, Uzbekistan, Kazachstan, Albania, Rumunia i Gruzja). Były to głównie kontrakty budowlane.

W dużym stopniu, w wyniku wdrożenia szkoleń o możliwościach współpracy z armią USA i przeprowadzeniu warsztatów na temat dokonywania rejestracji w bazie potencjalnych dostawców armii USA stacjonującej w Polsce w bazie SAM.gov zarejestrowało się 520 podmiotów w 2022 r., wobec 398 w 2021 r. i 128 w 2020 r. (w tym odpowiednio: 355 firm w 2022 r., wobec 227 firm w 2021 r.).

W 2024 roku realizujemy kolejne szkolenia, a także planujemy organizację nowego programu „Pilotażowych, praktycznych warsztatów nt. rejestracji firm w bazach przetargowych organizacji międzynarodowych systemu ONZ”. Uczestnikami szkolenia będą pracownicy tych instytucji otoczenia biznesu, które chcą rozwinąć swoją ofertę doradczą dla małych i średnich firm w oparciu o upowszechnianie informacji o zamówieniach organizacji międzynarodowych systemu ONZ i udzielać im będą pomocy w rejestracji w bazie przetargowej ONZ: United Nations Global Marketplace (UNGM).

Obowiązek szkolenia przedsiębiorców w zakresie udziału w zamówieniach publicznych organizacji międzynarodowych został zawarty w dokumencie „*Polityka Zakupowa Państwa*”, przyjętej na podstawie Uchwały nr 6 Rady Ministrów z dnia 11 stycznia 2022 r. (Monitor Polski z dnia 2 lutego 2022 r., poz. 125): Rozdział VII - *Programy Realizacji*, pkt 4 - *Rozszerzanie dostępu do zamówień publicznych sektora MŚP*, ppkt 6 (str. 46) - *Zwiększanie udziału polskich przedsiębiorców, w tym MŚP, w zamówieniach międzynarodowych*. Zadania dla administracji obejmują udzielanie m.in.: wsparcia instytucjonalnego, obejmującego m.in.: lobbing na rzecz polskich przedsiębiorców (uczestników przetargów); udział w projektach organizacji międzynarodowych, finansowanych ze środków polskiej pomocy rozwojowej i składek dobrowolnych do organizacji, które mogą zapewnić udział podmiotów z Polski; wsparcie w zakresie wydawania niezbędnych dokumentów (np. deklaracji uprawnień, nominacji, poświadczeń bezpieczeństwa), pozostających we właściwościach organów i instytucji centralnych.

Z upoważnienia, z wyrazami szacunku

Jacek Tomczak

Sekretarz Stanu

/ kwalifikowany podpis elektroniczny /